

Hosgeldin

Üdvözlünk
Téged

Vit

Welkom

Witamy

Hoe meertalig is de toekomst van ons onderwijs?

panelgesprek LOWAN studiedagen 2024

In Nederland heeft ruim 25% van de bevolking een migratieachtergrond (CBS, 2023). Hoe denken onderzoekers Frederike Groothoff, Joana Duarte en Anne van Buul dat de toekomst van het (nieuwkomers)onderwijs er uit ziet? Is iedere klas in Nederland straks een tombola van verschillende talen? Wordt het nieuwkomersonderwijs daarom misschien ooit wel overbodig? Tijdens dit panelgesprek gingen we hierover in gesprek.

Brugfunctie van taal

Bijna iedereen die in het onderwijs werkt, weet het: een goede taalontwikkeling is essentieel voor schoolsucces en welbevinden. Joana Duarte licht dit toe: "Taal is de brug naar verschillende aspecten van het leren van een kind. Het is niet alleen belangrijk voor de taalontwikkeling, maar ook voor bijvoorbeeld voor de sociale veiligheid".

Schoolbrede visie inzet thuistalen

Wanneer en hoe zet je dan de thuistaal in als leerlingen nog niet/nauwelijks Nederlands spreken? Door de thuistaal in te zetten wanneer het iets oplevert, aldus Joana. Zij adviseert om binnen de school een brede visie te hebben m.b.t. de thuistaal: *"Het is belangrijk dat dit wordt gedragen door het gehele team! Creëer draagvlak en spreek erover met elkaar wanneer je wel en niet de thuistaal kunt inzetten. Centrale afspraken maken over het gebruik van de thuistaal werkt beter dan verbieden."*

Informeer ouders over inzet thuistalen

Frederike Groothoff is het hiermee eens en voegt toe dat het belangrijk is om de ouders vanaf het begin bewust te maken van het gebruik van de thuistaal. Ouders spelen hierbij namelijk een belangrijke rol bij het leren van hun kind.

Een schoolbrede visie is volgens Frederike al zichtbaar voor ouders bij het intakegesprek: *"Weet vooraf welke ouders en welk kind binnen komen. Bespreek met de ouders en het kind de taalvaardigheden en draag uit dat je open staat om de thuistaal in school te gebruiken. Tijdens het intakegesprek leg je uit hoe dat precies werkt op jullie school."* Anne van Buul wijst op het belang van de juiste mindset van het team. Als een team begrijpt wat het oplevert voor leerlingen, ouders en henzelf, zal het eerder opgepakt worden.

Bron: Meertalig en onderwijs (Agirdag, Kambel)

Maak taalafspraken

Leerkrachten voelen zich vaak onveilig wanneer kinderen in de thuistaal met elkaar spreken. Want waar heeft een leerling het nu over? Is het wel oké wat hij/zij zegt? Deze onzekerheid maakt dat sommige leerkrachten terughoudend zijn met de inzet van thuistalen.

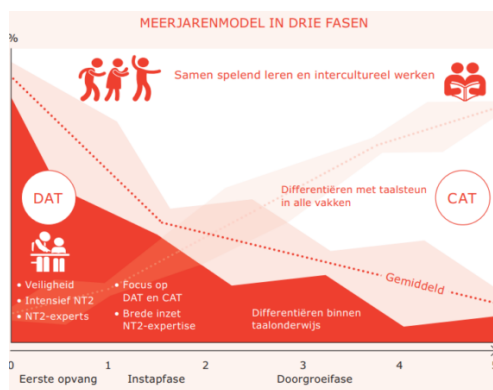
“Onderzoek heeft uitgewezen dat leerlingen middels het gebruik van de thuistaal 70%-90% gericht bezig zijn met de schoolse opdrachten. Wanneer je in je klas een grote groep ‘zelfde taligen’ hebt, dan is het raadzaam om taalafspraken te maken.

Organiseer in je les ‘cognitieve golven’: zet de thuistaal in om de Nederlandse taal te begrijpen. Wanneer je dan de volgende stap (golf) zet, bijv. het oefenen in de Nederlandse taal, spreek je met de kinderen af om de thuistaal even niet te gebruiken. Golfbewegingen in een les helpen en deze metafoor staat voor bijv. hoog in de thuistaal, laag in de Nederlandse taal. Lukt het schoolteams om gebruik te maken van thuistalen? Dan draagt dit bij aan sociale veiligheid, sociale vaardigheden en burgerschap.”, zegt Joana.

De drie panelleden wijzen nadrukkelijk op de meerdere doelen bij het gebruik van de thuistaal. Denk aan sociale veiligheid, sociale vaardigheden en burgerschap.

Toekomst van het nieuwkomersonderwijs

Wetende dat de bevolking steeds meertaliger wordt, zijn we benieuwd: Hoe ziet volgens de experts het nieuwkomersonderwijs eruit over 10 jaar? Frederike denkt dat het meerjarenmodel uit ‘Ruimte voor nieuwe talenten’ (L.P.T.N., 2017) nog heel actueel is.

Figuur 1. Meerjarenmodel uit: 'Ruimte voor nieuwe talenten' (L.P.T.N., 2017)

Joana Duarte heeft in Nederland ontdekt wat het eerste opvangonderwijs voor nieuwkomers, tijdens de eerste veertig weken, kan betekenen voor de nieuwkomers. Zij sluit zich aan bij Frederike en adviseert daarbij om vooral hoge doelen te stellen bij nieuwkomers.

Anne van Buul spreekt de hoop uit dat de expertise op het gebied van nieuwkomersonderwijs over 10 jaar binnen het regulier onderwijs terug te zien is: *“Er ligt een taak voor de opleidingen in ons land, de PABO’s en ook de andere opleidingsinstituten om hiermee aan de slag te gaan.”* Daarnaast zou Anne heel graag meertalige kerndoelen zien.

Gezamenlijk thuistaal ‘mainstreamen’

Tenslotte zijn de drie panelleden het roerend met elkaar eens: vanuit het nieuwkomersonderwijs moeten we het belang van de thuistaal ‘mainstreamen’, vinden zij. Wij zijn immers de ambassadeurs en moeten met elkaar de boodschap uitdragen dat meertaligheid belangrijk is. De mindset moet om!

Een aantal tips van Joana Duarte, Frederike Groothoff en Anne van Buul:

- Zet taal-buddies in;
- Maak gebruik van meertalige boeken & bibliotheek;
- Maak gebruik van meertalige filmpjes;
- Zet pre-teaching in eigen taal in;
- Er zijn veel vertaal-apps, zoals: Google translate en Speakaboo van Kentalis.

Verder lezen

LOWAN website: [Meertaligheid inzetten](#)

Brochure: [Ruimte voor nieuwe talenten](#)

Vakliteratuur: [diverse titels](#)